

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра права

СИЛАБУС

Психологія сім'ї / Family Psychology

Інформація про викладача	
Викладач(-і)	Бессараба Олена Юріївна
Науковий ступінь	доктор філософії
Вчене звання	-
Посада	доцент кафедри права
Адреса кафедри	Хмельницьке шосе, 25 к. 4 ауд. 808
Контактний телефон	+38(097)-9027612
E-mail:	o.bessaraba@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	
Інформація про освітній компонент	
Статус компоненту	Вибірковий
Освітній ступінь	Бакалавр
Навчальний рік	2024-2025
Анотація курсу	<p>Курс "Психологія сім'ї" пропонує майбутнім психологам глибокий і всебічний огляд основних аспектів психології сімейних відносин. Зосереджуючись на теоріях, емпіричних дослідженнях та практичних аспектах, курс вивчає різноманіття факторів, що впливають на сімейну динаміку, та розвиває практичні навички для роботи з сім'ями.</p> <p>Здобувачі вищої освіти отримають можливість освоїти теоретичні концепції, пов'язані з роллю кожного члена сім'ї, вивченням міжособистісних відносин та впливом зовнішніх чинників на сімейне життя. Крім того, курс зосереджений на вивченні технік консультування та вирішенні конфліктів у контексті сімейних відносин.</p> <p>Під час вивчення курсу здобувачам вищої освіти надається можливість досліджувати різні аспекти сімейної психології через використання кейс-стадій, групових обговорень та практичних завдань. Зокрема, увага приділяється розумінню та вирішенню сімейних криз, а також вивченню впливу культурних, соціальних та економічних чинників на структуру і функціонування сім'ї.</p> <p>Мета курсу полягає в тому, щоб підготувати здобувачів вищої освіти до роботи з різними аспектами сімейної психології, розвиваючи їхні знання, навички та підготовку для конструктивної підтримки та консультування осіб у контексті сімейних відносин.</p>
Мова викладання	Українська

Результати навчання	<p>Програмні результати вивчення навчальної дисципліни "Психологія сім'ї» можуть виявитися у різних аспектах знань, навичок і розуміння матеріалу та формування комплексу компетентностей у здобувачів вищої освіти:</p> <p>аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми сімейних стосунків та пропонувати шляхи їх розв'язання;</p> <p>розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань у процесі взаємодії із різними типами сімейних проблем;</p> <p>складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій;</p> <p>взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності;</p> <p>відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку;</p> <p>знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога;</p> <p>вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії;</p> <p>розуміти психологічні аспекти сімейного життя учасників бойових дій, впливу війни на стосунки в сім'ї, дітей; адаптації до нового життя після повернення додому та інші аспекти.</p>
---------------------	--

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	Бальна оцінка	
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні/ лабораторні заняття			самостій на робота студентів
Тема 1. Психологія сім'ї як наукова галузь.	9	2	2	5	В, УД, Д	5
Тема 2. Еволюція шлюбно-сімейних відносин.	9	2	2	5	В, УД, Д	5
Тема 3. Характеристика сучасної сім'ї.	18	4	4	10	В, УД, Д	10
Тема 4. Структура сім'ї та її основні характеристики.	18	4	4	10	В, УД, Д	10
Тема 5. Життєвий цикл сім'ї.	9	2	2	5	В, Т, Д	5
Тема 6. Передшлюбний період людини.	9	2	2	5	В, Т, Д	5
Тема 7. Молода сім'я.	9	2	2	5	В, Т, Д	5
Тема 8. Кризові періоди шлюбно-сімейних стосунків. Сімейні конфлікти.	9	2	2	5	В, РПЗ	5
Тема 9. Завершення	9	2	2	5	В, РПЗ	5

шлюбно-сімейних відносин. Розлучення та повторні шлюби.						
Тема 10. Психолого-педагогічні моделі дитячо-батьківських відносин.	9	2	2	5	В, РПЗ	5
Тема 11. Міжпоколінні відносини у родині.	9	2	2	5	В, УД, Д	5
Тема 12. Психологія сімейних стосунків учасників бойових дій.	18	4	4	10	В, УД, Д	10
Тема 13. Психологічна корекція сімейних стосунків: психологічне консультування.	18	4	4	10	В, УД, Д	10
	27			27	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100
Підсумковий контроль-екзамен						

Поточний контроль / критерії оцінювання	<p>Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 3 бал. РПЗ – розв’язання практичних завдань – 2 бали. УД – участь у дискусії – 1 бали. Т – тестування – 1 бал. Д – доповідь – 1 бали. ІЗ – індивідуальні завдання – 15 бали (участь у наукових заходах – 10 балів; підготовка презентації – 5 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.</p>
Основні літературні та інформаційні джерела	<p>Основні літературні джерела: 1. Возніцина К., Литвиненко Л. Невидимі наслідки війни. Як розпізнати? Як спілкуватись? Як допомогти подолати? Київ: 2023. 164 с. 2. Грицюк І. М. Психологія сім’ї: методичні рекомендації до курсу. Луцьк: 2022. 54 с. 3. Кучманіч І.М. Психологія сім’ї: навчально-методичний посібник Миколаїв: 2018. 174 с. 4. Мушкевич М.І., Федоренко Р.П., Дучимінська Т.І. Психологія молоді сім’ї: монографія. Луцьк: 2018. 235 с. 5. Міжнародна асоціація психосоматики та тілесної терапії. Психологічна реабілітація військових та їхніх близьких: практичний посібник. Київ: 2023. 174 с. 6. Поліщук В.М. Психологія сім’ї: підручник. Суми: 2021. 248 с. 7. Попова Г.В., Шаполова В.В., Мовчан Я.О. Психологія сім’ї: методичні вказівки та контрольні завдання з курсу. Харків: 2018. 33 с. 8. Потапчук Є.М. Психологічна діагностика шлюбного потенціалу та міжособистісної сумісності з партнером : довідник сімейного психолога. Хмельницький: 2020. 36 с. 9. Цільмак О. М.Психологія сім’ї та шлюбу: навчально-наочний підручник. Київ: 2020. 266 с. 10. Федоренко Р. П. Психологія сім’ї: навч. посіб. Луцьк: 2021. 480 с. 11. Штифурак В.С. Психологія сім’ї: навчально-методичний посібник. Вінниця: 2016. 443 с.</p>

	<p>Інформаційні джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українські підручники он-лайн: http://pidruchniki.ws/ 2. Бібліотека психологічної літератури: http://psylib.kiev.ua 3. Веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського. .: http://www.nbuv.gov.ua/ 4. Аптечка психологічної самопомоги https://drive.google.com/file/d/1vsx3yPp9ELusAJKFy1497bMG_1qwtYO_/view?usp=drivesdk 5. Путівник у сфері ментального здоров'я військовослужбовців в умовах війни. Київ 2023. https://drive.google.com/file/d/1opvyIpcLk43ULboyRW3PIK1mw3Pov1NU/view?usp=sharing 6. Посібник про усвідомлене батьківство під час війни. Київ 2023. https://parents.veteranhub.com.ua/manual
Політика освітнього компоненту	
Організація навчання	<u>Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти</u> Відвідування лекційних і практичних занять, проведення консультації перед екзаменом, виконання самостійної роботи, тестування, організація позааудиторної роботи тощо.
Відпрацювання пропусків занять	Відпрацювання пропущених занять з поважних та неповажних причин здійснюється на кафедрі права щосередини з 15:30 по 16:30 шляхом проведення викладачем опитування здобувачів вищої освіти за темою в усній або письмовій формі або виконання тестових завдань з відповідної теми в системі дистанційної освіти MOODLE.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компоненту для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компоненту, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені).
Академічна доброчесність	Для забезпечення академічної доброчесності здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватись <u>Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти</u>
Інші складові політики компоненту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здобувач зобов'язаний: добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю з дисципліни; бути активним на практичних заняттях; бути толерантним у спілкуванні з викладачем та одногрупниками, зокрема впродовж обговорення дискусійних питань на практичних заняттях. 2. Здобувачам заборонено користування мобільним телефоном, планшетами чи іншими інформаційно-комунікативними технологіями впродовж опитування та виконання контрольних письмових завдань. 3. У випадку порушення норм академічної доброчесності впродовж виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, здобувач отримує «0» балів.

4. Здобувачі вищої освіти повинні неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку, інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.
--

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 01 від 22.01.2024

Науково-педагогічний працівник

Олена БЕССАРАБА

Завідувач кафедри

Тетяна СУХОРЕБРА